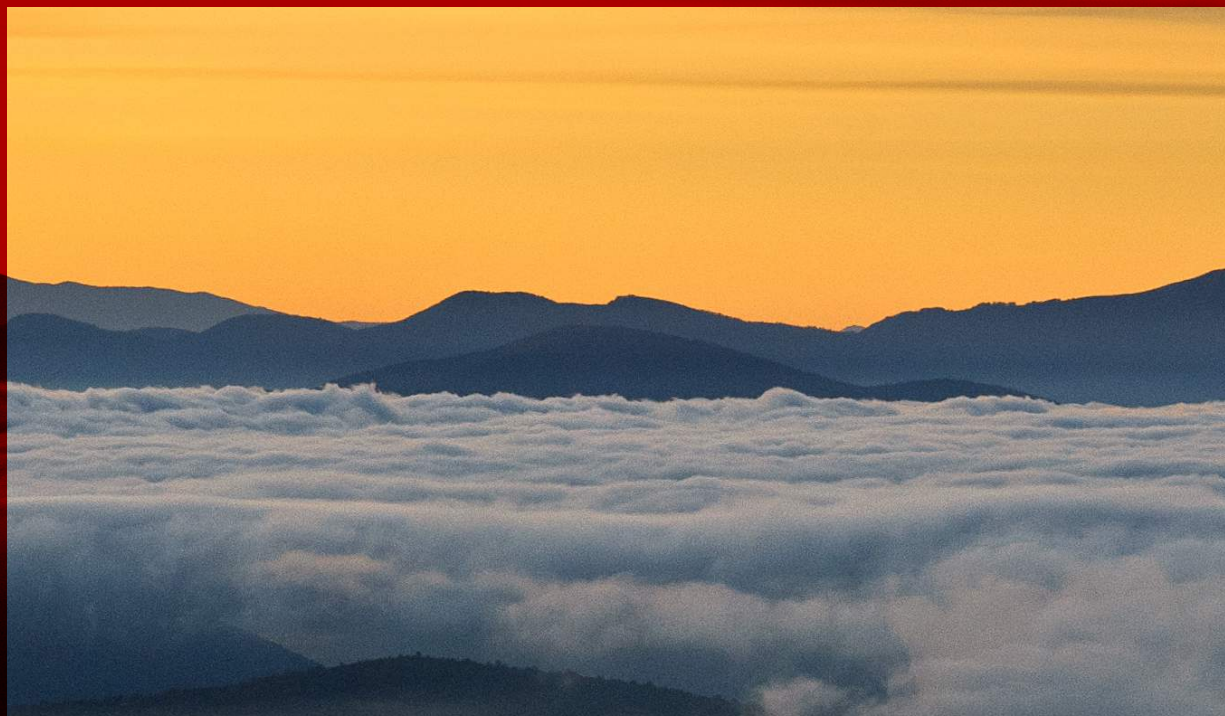

Прв двогодишен ажуриран извештај за климатски промени

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА
СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Прилог 4:

Предлог акционен план за родова еднаквост и адаптација/ублажување кон климатски промени

Акција	Тип	Чинители [Координиран од Комитетот за климатски промени]	Временска рамка за почеток	Ограничувања	Вода	Земјоделство	Здравство	Намалување на ризици и катастрофи	Енергетика и Транспорт	Туризам	Одлучување
Климатски промени (општо)											
Ефектите од климатските промени, адаптација и ублажување се анализирани од страна на женска и машка перспектива и ситуација	Градење на капацитетите	Организации на жените; МЖСПП обука за други сектори; универзитетски истражувачи; Институтот за родови студии; Владата	Краткорочна	Ниска свест; ограничен капацитет; финансисрање	X	X	X	X	X	X	
Податоците за оценките и согледувањата се разделени по род	Градење на капацитетите	Сите владини сектори (како дел од националната политика за родова еднаквост); собрани и објавени од страна на Заводот за статистика	Краткорочна	Меголопошки ограничувања и ограничувања во капацитет; треба да се развие софтверска база на податоци	X	X	X	X	X	X	X
Родово сензитивните критериуми и индикатори се развиени за оценување, учество, следење и евалуација на активностите за климатските промени	Градење на капацитетите; Политики	Родови лица за контакт; универзитетски истражувачи; експерти за родови прашања; НВО М&Е	Краткорочна	Ниска свест; ограничен капацитет; Нема доволно податоци и истражување; политички интерес	X	X	X	X	X	X	X
Цели поставени за учество на жените и мажите во сите активности	Политики	Родови лица за контакт; Секторот за еднакви можности	Краткорочна	Насоки на ЕУ целите прилагодени на македонски услови							
Родовата експертиза е вклучена и консултирана за проектите за имплементација и следење на климатските промени	Градење на капацитетите; Политики	Експерти за родови прашања; НВО; универзитетски истражувачи;	Краткорочна	Идентификација / достапност на експертиза за родови прашања и климатските промени; ревидирање на процесот за да се овозможи нивно вклучување		X		X	X	X	
Оценките на технологија ги земаат предвид родовите аспекти	Градење на капацитетите; Политики	Експерти за родови прашања; НВО; универзитетски истражувачи;	Среднорочна	Ниска свест и градењето на капацитети; треба да се идентификуваат советодавна експертиза							
Бизнис и филантропски заедници треба да бидат родово сензибилизирани во однос на климатските промени		Приватниот сектор; дел на Стратегијата за комуникации; Владината канцеларија за граѓанското општество и фондации		Малку врски меѓу бизнисот и владините агенции, особено со мали бизниси; нема конкретна филантропска заедница; нема традиција на соработка помеѓу бизнисите и владата							
Подигнување на свеста кај потрошувачите	Градење на капацитетите	Потрошувачи; Министерство за енергетика; комуникациски експерти; организации на жените; организациите на потрошувачите	Краткорочна /се изведува	Ниска свест; ограничени опции за потрошувачите					X		
Намалување на потрошувачката на енергија	Инвестиција	Потрошувачи; приватен сектор; сектор транспорт; финансии; организации на потрошувачите	Среднорочна	Ниска свест; ограничени економски средства за вложување во намалување на употребата на енергија					X		
Намалување на потрошувачката на цврсти гориво за греење во домаќинствата	Инвестиција	Потрошувачи; Министерство за енергетика (теренски)	Долгорочна	Ниска свест; ограничени економски средства за вложување во намалување на употребата на енергија					X		

Акција	Тип	Чинители [Координиран од Комитетот за климатски промени]	Временска рамка за почеток	Ограничувања	Вода	Земјоделство	Здравство	Намалување на ризици и катастрофи	Енергетика и Транспорт	Туризам	Одлучување
Субвенции за пристап до почиста енергија од страна на жените фармери, главите на домаќинствата, и сопственици на бизниси	Политики	Жени - сопственици на бизнис / земјоделци; Министерство за енергетика	Долгорочна	Ниска свест; ограничени економски средства за вложување во намалување на потрошувачката на енергија; изолација на женски земјоделците и сопственици на бизнис					X		
Јавниот транспорт е достапен во урбаните и во руралните области	Политики	Население; сектор транспорт	Среднорочна	Трошоци и растојание за превозот во руралните средини					X		
Да се донесат даночни опеснувања за употреба на јавен превоз	Политики / Законодавство	Даночна служба		Капацитет на Владата; внатрешните процеси на одобрување					X		
Кампањи за промоција на јавен транспорт и енергетски-ефикасен транспорт	Градење на капацитетите; Политики	Министерство за енергетика / транспорт; комуникациски експерти / агенција	Среднорочна						X		

Сектор: Земјоделство

Досег преку информативски системи до жени фармери и женските членови на земјоделски домаќинства	Градење на капацитетите	Жени земјоделци; припаднички на земјоделски домаќинства; членови на земјоделските здруженија; женски НВО; родови лица за контакт на локално ниво; МЗШВ, МЖСПП	Краткорочна	Информативските пристапи не се прилагодени на менталитетот на жените од руралните средини жители; учество во креирањето на политиките и земјоделските здруженија е ниско		X					
Жените и женските земјоделците да имаат еднаков пристап до земјоделските производи	Градење на капацитет; Инвестиција	Жени земјоделци; припаднички на земјоделски домаќинства; членови на земјоделските здруженија; женски НВО; родови лица за контакт на локално ниво; Министерство за земјоделство, ИПАРД ПА, МЖСПП	Среднорочна	Менталитет, патријархални семејства, стереотипи, родово одговорни политики		X					
Искуството и знаењето на жените е вклучено во земјоделското производство и проширување	Градење на капацитетите	Членови на земјоделските здруженија; женски НВО; експерти; истражувачки центри, академија; МЗШВ	Краткорочна	Истражување за женските искуства и знаења е ограничен; Ретко е развивањето на обукте кои го таргетираат трансферот на знаење		X					
Мажите и жените фармери се подеднакво обучени во техниките за одгледување	Градење на капацитетите	Земјоделци; академски институции, експерти	Среднорочна	Учеството на жените фармери во образовните активности е ниско; менталитетот на жените од руралните средини; патријархалните традиции		X					
Земјоделски информации се повеќе достапни преку разни информации од медиумите	Градење на капацитетите	Министерство за земјоделство, ИПАРД ПА, Агенција за рурален развој, медиуми, земјоделци	Среднорочна	Ширењето на информациите во земјоделското / руралните средини е ограничено; употреба на технологијата е пониска отколку во урбаните средини		X					

Акција	Тип	Чинители [Координиран од Комитетот за климатски промени]	Временска рамка за почеток	Ограничувања	Вода	Земјоделство	Здравство	Намалување на ризици и катастрофи	Енергетика и Транспорт	Туризам	Одлучување
Истражувањето за климатските промени индуцира ефекти врз членови на домаќинството, по возраст и пол	Градење на капацитетите	Академски институции, експерти, тинк-тенкови, влада, ДЗС, МЖСПП	Краткорочна; се изведува	Истражувањето за климатските промени е ограничено, експертиза е ограничена		X					
Субвенциите и поддршката за адаптација и ублажување се подеднакво насочени кон женските и машките сопствениците на земјиштето, земјоделците и сопственици на бизнис	Политики; Инвестиција	Министерство за земјоделство, ИПАРД ПА, Агенција за рурален развој	Долгорочна	Ниска свест за потребната поддршка за адаптација и ублажување		X					

Сектор: Туризам

Жените и мажите имаат еднаков пристап до вработување во еко-туризам	Градење на капацитетите	Министерство за економија, Агенција за вработување, МЖСПП, Здружение за туризам	Краткорочна	Неразвиеноста на еко-туризмот, ограничен пристап до финансиски средства во руралните средини						X	
Женските ученици се целна група за обука во средните училишта и обука за вработување во туризмот	Градење на капацитетите; Инвестиција	Средни училишта, услуги за професионална ориентација, Агенција за вработување, локална самоуправа, Министерство за труд,	Краткорочна	Стручно образование и школување во опаѓање, ограничени професионална ориентација во средно училиште						X	
Поддршка за мали бизниси за подобрување на дизајнот на производите, бизнис менаџмент и анализа на пазарот	Градење на капацитетите	Министерство за економија, Агенција за вработување	Среднорочна	Шеми за поддршка не се насочени да се обезбеди подобар дизајн на производите, бизнис менаџмент и анализа на пазарот						X	

Сектор: Намалување на ризикот од катастрофи

Информации и системи за предупредување на жените и мажите делуваат подеднакво во различни локации	Градење на капацитетите	Население во руралните средини; Организации на жените; Министерство за здравство; Министерство за Информатика	Среднорочна	Пониски нивоа на пристап / контрола на ИКТ од страна на жените; постојат неколку системи за предупредување				X			
Жените и женските групи рамноправно со мажите се вклучени во планирањето на подготвеноста од катастрофи	Градење на капацитетите	Организации на жените; Министерство за здравство	Среднорочна	Ниска свест за родовата компонента				X			X
Податоците за климатски промени во однос на суши, поплави, итни случаи се анализираат во аспект на полот, возраста, етничката припадност и географска локација	Градење на капацитетите	Министерство за животна средина и просторно планирање; универзитетски истражувачи; експерти за родови прашања	Краткорочна	Тешкотии во собирањето на податоците во оддалечените области; ниско ниво на свест				X			
Анализа на пристапот на жените и мажите до технологија и средства за спречување на катастрофите и ревитализација	Градење на капацитетите	Министерство за животна средина и просторно планирање; универзитетски истражувачи; експерти за родови прашања	Краткорочна	Ниска свест; тешко е да се зголеми свесноста на жените и мажите во руралните средини				X			

Акција	Тип	Чинители [Координиран од Комитетот за климатски промени]	Временска рамка за почеток	Ограничувања	Вода	Земјоделство	Здравство	Намалување на ризици и катастрофи	Енергетика и Транспорт	Туризам	Одлучување
Сектор: Здравство											
Обуките, системите за предупредување и информирање ги земаат предвид ситуациите според пол и возраст	Градење на капацитетите	Експерти, академски институции, тинк-тенкови, истражувачки институти, МЖСПП, Министерството за здравство, Институтот за јавно здравје.	Среднорочна	Ниска свест (истражување) на ситуацији од аспект на различни групи во општеството, нема обврска за прибирање на релевантни податоци по возраст			X				
Здравствените работници и спасувачите се обучени за различни потреби и ситуации за секоја од ранливите групи	Градење на капацитетите	Факултет за медицина, единици на локалната самоуправа, МЖСПП, Центар за управување со кризи, експертите	Среднорочна	Неповрзаност меѓу образовниот систем и истражувањата на социјалните детерминанти на климатските промени			X				
Сектор: Учество во донесување на одлуки											
Жените се соодветно застапени во работната сила и донесување на одлуки во енергетиката, земјоделството, водните ресурси, телекомуникациите и транспортот	Градење на капацитетите; Приватен сектор	Сектор за еднакви можности на МТСП, министерства, лица за контакт за родова еднаквост	Среднорочна	Патријархалните традиции, ниската свест кај политичарите, ниското учество на жените во политичките партии		X	X		X		X
Поставени цели за учеството на жените во донесување одлуки за справување со климатските промени на сите нивоа	Политики	Комитет за климатски промени, линиски министерства, лица за контакт за родова еднаквост	Краткорочна	Учеството не гарантира дека гласот на женските креаторите на политиките ќе се чуе ако жените не ја знаат состојбата на жените како ранливи групи во климатските промени							X
Процесот на родово буџетирање вклучува компоненти за климатските промени		МТСП, МФ, ресорни министерства, лица за контакт за родова еднаквост, невладини организации (M & E)		Ниските каматни за GRB; ограничен капацитет за GRB							X
Лица за контакт за родова еднаквост на национално и локално ниво да добиваат лице в лице или онлајн обука за климатските во	Градење на капацитетите	Лица за контакт за родова еднаквост, Секторот за еднакви можности на МТСП, комисиите за еднакви можности на локално ниво, ЗЕЛС (тренинг центар), НВО	Краткорочна	Ниска свест и интерес за климатските промени, ограничена употреба на онлајн модули за обука							X
Родови ревизии за финансиски механизми и проценки на влијанието од климатските промени	Политики	Државен инспекторат, невладини организации, Сектор за еднакви можности на МТСП, МЖСПП	Краткорочна	Ниска свест и интерес за климатските промени, ниско ниво на свест и интерес за родова ревизија, ограничен капацитет							X
Жените и организациите на жените учествуваат во одлуките за користењето на водата и здруженија за управување	Политики	Локални власти, водостопанство, женските здруженија, Министерство за земјоделство, Министерство за здравство, МЖСПП	Краткорочна	Патријархалните традиции, ниска свест за родова рамноправност на локално ниво							X

Акција	Тип	Чинители [Координиран од Комитетот за климатски промени]	Временска рамка за почеток	Ограничувања	Вода	Земјоделство	Здравство	Намалување на ризици и катастрофи	Енергетика и Транспорт	Туризам	Одлучување
Сектор: Комуникации и обука											
Комуникациска стратегија за климатски промени го интегрира родовиот аспект	Политики	МЖСПП; Комуникациски експерти/ агенции; Консултанти за родови прашања; потрошувачки организации; МТСП	Краткорочна	Комуникации агенции имаат ниска свест; малку податоци за родовите трендови за потрошувачката и користењето на производи во Македонија							
Кампањите за собирање на информации од јавен карактер се насочени кон мажите и жените	Градење на капацитетите	МЖСПП; комуникациски експерти / агенции; експерти за родови прашања; организации за потрошувачките; женските организации	Среднорочна	Комуникации агенции имаат ниска свест; малку податоци за родовите трендови за потрошувачката и користењето на производи во Македонија							
Претставување на каомуникацијата со жените за климатските промени преку фокусните точки на сите три нивоа	Градење на капацитетите	Сите владини нивоа; МТСП; МЖСПП	Среднорочна	Ниска свест							
Кампањите за домаќинствата целат и на жените и мажите	Градење на капацитетите	Потрошувачките; организации на жените; комуникации агенција	Краткорочна	Комуникации агенции имаат ниска свест; малку податоци за родовите трендови во потрошувачката и користењето на производите во Македонија							
Национални работилници со повеќе чинители и тркалезни маси одржана на темата за родови аспекти и климатските промени	Градење на капацитетите	Парламент; МЖСПП; МТСП	Краткорочна и Среднорочна	Финансиски ресурси; политички интерес							